

ישראל אלדד

גם אלה בחלוצים?

ממש ערב חנוכה הודיעו בעתונים שבסביבות מבשרת ירושלים נראה לראשונה בארץ חזיר בר. פרופ' היינריך מנדלסון אמר שכנראה אין הוא אלא חלוץ לפני המחנה ותפקידו היה לחפש שטחי מחיה חדשים... זו לשון העתון, וזו לשון הפרופסור. אין הם אחראים כמובן לצירוף הזמן והמקום. חלוץ חזירים בשערי ירושלים בחג העומד בסימן שמן זית זך וטהור. ידועה "מבשרת" שכזאת.

לא נותר אלא לקוות שהשר ומנכ"ל, שכראש דאגותיהם היום למנוע את הריסת הבנייה הכלתי חוקית — שבעת אלפים מיבנים — של הערבים (גם הם זקוקים כמובן לשטחי בנייה חדשים) לא יקחו תחת חסותם את המחנה החדש אשר הריח, כנראה, שיש הפקרות בארץ ישראל.

אילו זה היה מסגד...

עיריית חיפה פנתה לבית המשפט בבקשת רשות להיכנס בכוח לשיבת "תפארת ישראל", כדי לפרק צופר המודיע על כניסת השבת.

לא יאומן גם לגבי לא מאמין. צפירה על כניסת השבת (וכי כמה היא נמשכת?) מפריעה למנוחת "שכנים"? צפירה המודיעה על כניסת השבת, שאין כמותה בתרבות אנוש לדאגה למנוחת האדם והעלותה לדרגת קדושה. הרי אפילו "שלאפסטונדה" (שנת הצהריים המקודשת בשכבות אוכלוסייה מסוימות), נגמרת בשעה ארבע. וכי לא מן הדין היה שהעירייה עצמה תנהיג צפירה שכזאת?

לפני שנים אחדות תבע משה שמיר, שגר בעיר העתיקה אל מול פני הכותל, לפקח על קריאות המואזין לתפילה, לא פעם בשבוע, אלא פעמים אחדות ביום וגם בשעות מוקדמות ביותר ובשעות תפילה יהודית — ולשווא, כמובן! האם עיריית חיפה היום מעזה לבקש רשות לפרוץ בכוח למסגד כדי לשתק קריאת מואזין?

איזון לא מאוזן כל-כך

ישנם אנשי עט — גם פוליטיקאים, כמובן — שהם עקרונית כאמצע תמיד. וכאשר הם תוקפים אגף אחד, צפה להתקפה מאזנת על האגף הנגד. באחרונה מצטיין בכך אחד המצויינים באנשי העט אצלנו, יוסף לפיד. בתוכנית המקסימה שלו מדי יום שיש ב"קול ישראל" הוא שוחח על הסרט "נועה בת 17", העניק לו שבחים מוצדקים, הצביע על הנקודה הפוליטית: המאבק בשמאל, ביחוד הקיבוצי ועל הסכנה שהיתה צפויה לנו אילו ניצח הגיבור השמאלני איש הקיבוץ של "השומר הצעיר", הסטאליניסט ממש. אך לשם האיזון הקדוש הוסיף: "הסכנה ארכה" אז בשנת 1951 — מהשמאל. וזו האורבת לנו היום מהימין, איננה פחותה מכך.

לא זו בלבד שאין סכנה שכזאת, ודאי לא איראית רצינית. גם מי שדורש — כמוני "הימני" ר"ל — לסווג את הדמוקרטיה בסווג הציונות שהיא סווג קיומי לנו. אינני דורש "קולקטיביות רעיונית" על משקל הסיסמה של השומר הצעיר, אדרבא, כל עוד השוה"צ הלא ציוני הוא לגיטימי (ויש כבר מן המוכן המערערים את הציונות עצמה כתנאי). אלא שהאיזון נוסח לפיד צולע על ציר אחר ולא טפל: שלטון השמאל הקיצוני ביישוב בימים ההם, ימי הערצת סטאלין בקיבוץ הארצי פירושו היה: ליהפך לרפובליקה סובייטית, משמע כיבוש רוסי. אין שום סכנה דומה לכך משום צד ימני אצלנו.

לרדת מההנמקה: אש"ף

גם בויכוח הפנימי, גם בעמידה כלפי חוץ, רובם של דוברינו — הכוונה לנאמני ארץ ישראל (התואר "שלמה" מיותר) — מדגישים את הסכנה שבאש"ף. הנה התבטא גם מילוא, אגב הראיון על ידי משעל מהטלביזיה, ששאל מתוך מה נולדו פרשיות הקרקעות: "מתוך עשייה מקיפה. הקמנו למעלה ממאה ישובים יהודים" התשובה היא נכונה, וכך ענה גם שמיר בראיון ליומן השבוע, תוך איזכור "פרשיות" שונות ורעות בכל תקופות העשייה הציונית הגדולה. אך מה שהוסיף מילוא, וזה חוזר ונשנה מוז' פעם: "אם לא יהיו יהודים, ישבו שם אש"ף ועראפת" — איננו בגדר טיעון טוב. ואם לא אש"ף ועראפת? אם ישלטו שם דאדון ואל-מצרי ונוסייבה הצעיר? והרי מתנהל מצד האמריקאים מו"מ מתמיד על הרכב משלחת פלשתינאית, לא אשפיי"ת! על כל פנים חייבים אנו, כוונתי לבמה זו שרעיון ארץ ישראל יהודית הוא מרכז דאגותיה ולא שיקולים טקטיים אלה או אלה, לומר את הדברים ולתבוע מהאחרים ובייחוד מהליכוד דברים כרוזים: אם לא יהיו שם יהודים ישלטו שם ערבים, ואין זה עניינו אם ערבים, "טובים" או "רעים". כל שלטון לא יהודי בארץ ישראל כאשר הוא לא יהודי — הוא שלטון זרים.